

ปัญหาการสอนภูมิศาสตร์ตามความเห็นของอาจารย์โรงเรียนสาธิต มัชฌิมศึกษาตอนต้น

สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร

นางเครือวัลย์ โกมุตแดง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2517

000250

PROBLEMS IN TEACHING GEOGRAPHY AS PERCEIVED BY TEACHERS IN THE
MINISTRY OF EDUCATION LOWER SECONDARY LEVEL DEMONSTRATION
SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Kruawan Komutdang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1974

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....
.....

.....
.....

.....
.....

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดาวินซ์ วิทยาธุณีกุล

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการสอนภูมิศาสตร์ตามความเห็นของอาจารย์โรงเรียนสาธิต
มัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร

ชื่อ นางเครือวัลย์ โกมุทแดง แผนกวิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 25 16

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลต่อการสอนวิชาภูมิศาสตร์ตามความเห็นของอาจารย์โรงเรียนสาธิต รัชมังคลาวิทยาลัยตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวคิดในการเสนอแนะและปรับปรุงการสอนวิชาภูมิศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินงาน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามตัวอย่างประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา อาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิตสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาน้ำหนักเฉลี่ยของคำตอบ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัญหาเกี่ยวกับการสอนวิชาภูมิศาสตร์ที่สำคัญตามความเห็นของอาจารย์โรงเรียนสาธิตสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1. ปัญหาที่สืบเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน
 - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนไม่เคยสังเกตการสอนของครู หรือไม่เคยแนะนำให้ครูไปสังเกตการสอนของผู้อื่น
 - 1.2 ผู้บริหารโรงเรียนไม่เคยจัดให้มีการสำรวจและวิเคราะห์ผลการศึกษารายวิชาของนักเรียน
 - 1.3 ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ระดับการศึกษาในหมวดสังคมศึกษาโดยเฉพาะวิชาภูมิศาสตร์ยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ
 - 1.4 ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนได้รับการอบรมความรู้ใหม่ ๆ และใช้อุปกรณ์การสอนน้อยเกินไป ทั้งมักเข้าห้องทำการสอนซ้ำเป็นประจำ

2. ปัญหาที่สืบเนื่องจากหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา

หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาเห็นว่า การที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์สอนหลายวิชาทำให้การสอนไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

3. ปัญหาที่สืบเนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3.1 จำนวนนักเรียนแต่ละชั้นในโรงเรียนมีมากเกินไป

3.2 นักเรียนไม่เห็นความสำคัญและคุณค่าของวิชาภูมิศาสตร์

4. ปัญหาที่สืบเนื่องจากหลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์

4.1 เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้น้อย

4.2 เนื้อหาที่กำหนดให้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซ้ำกับระดับประถม

ศึกษาตอนปลาย

4.3 เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรล้าสมัยเกินไปและยังไม่ได้มีการปรับปรุง

5. ปัญหาที่สืบเนื่องจากตำราเรียนและอุปกรณ์การสอน

5.1 โรงเรียนยังขาดห้องสังคมศึกษา

5.2 หนังสืออ่านประกอบวิชาภูมิศาสตร์สำหรับนักเรียนและครูมีน้อยเกินไป

5.3 หนังสือแบบเรียนมีข้อผิดพลาด ล้าสมัย ไม่มีแบบฝึกหัด หัวข้ออภิปราย

หรือข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม มีภาพประกอบน้อยเกินไป หรือถ้ามีคุณภาพก็ไม่สู้ดีนัก

6. ปัญหาที่สืบเนื่องจากการเลือกกิจกรรมและการเตรียมการสอน

6.1 อาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ไม่เคยได้ดูการสาธิตการสอนจากวิทยากร

เลย

6.2 การเลือกกิจกรรมและเตรียมการสอนโดยไม่แสดงให้นักเรียนรู้สึกว่าการ

ตนแตกต่างกับคนอื่นทำได้ยาก

7. ปัญหาที่สืบเนื่องจากการวัดผล

7.1 ครูในโรงเรียนมักออกข้อทดสอบวัดความจำเป็นส่วนใหญ่ และออกข้อสอบเป็นแบบปรนัย ทำให้นักเรียนเขียนตอบแบบเรียงเรียงคำตอบหรือวิจารณ์ไม่เป็น

7.2 ครูในโรงเรียนมองเห็นว่า การสร้างข้อทดสอบสำหรับวัดความคิดหรือ

เหตุผลเป็นปัญหา

Thesis Title Problems in Teaching Geography as Perceived by
 Teachers in the Ministry of Education Lower
 Secondary Level Demonstration Schools in Bangkok
 Metropolis

Name Mrs. Kruawan Komutdang
 Department Secondary Education

Academic Year 1973

ABSTRACT

The purpose of this research is to study problems affecting the teaching of geography as perceived by Demonstration School teachers at the secondary level in Bangkok; and to serve as stimulants in improving the standard of teaching geography.

Procedure: data collecting by questionnaire, samples from school Administrators, heads of social studies department and M.S. 1-3 geography teachers of six Demonstration Schools in Bangkok.

Data was analysed by weighing the means and standard deviation.

Results of this research: the main problems of teaching geography in the six Demonstration Schools are as follow.

1. School Administrators.

1.1 There is no observation or suggestion given.

1.2 There is no exploration or analysis of the students' achievement.

1.3 There is no satisfactory approval of the teaching standard especially geography.

1.4 Teachers are inadequate in teaching and applying the teaching aids.

1.5 Teachers are mostly unpunctual.

2. Head of social studies department.

There will be no efficient result if the geography teachers have to be assigned to teach other subjects.

3. Students.

3.1 Students are too crowded in each class.

3.2 Students do not appreciate studying the subject.

4. Curriculum.

4.1 The whole content is less applicable to daily life.

4.2 There is most duplication in content from M.S. 1-5.

4.3 There is no revision of out of date content.

5. Texts and Teaching aids.

5.1 There is no social studies room in the school.

5.2 There are not enough geographical texts and references for students and teachers.

5.3 Texts with few disqualified illustrations are out of date, having mistakes, no exercises and outlines for discussion or activities guides.

6. Activity selection and teaching preparation.

6.1 Teachers have no experience and teaching observation.

6.2 There is difficulty in activity selection and lesson planning for students' different ability.

7. Evaluation.

7.1 Teachers prefer to use more recall test-item in objective type, thus students are unable to answer in well written expression.

7.2 Teachers regard the test type of dicussion or expres-
sion as confusing work.

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากศาสตราจารย์
 ดร. จรุงทัศน พุกกะมาน หัวหน้าแผนกวิชามัชฌิมศึกษา ที่ให้ความรู้และคำแนะนำต่าง ๆ
 ทางหลักวิชาเพื่อใช้เขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง วรรณสุต
 กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาวุฒิกุล อาจารย์
 ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ที่ช่วยแนะแนวทางและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด
 ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสามท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ของโรงเรียนสาธิตทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาให้ความ
 ร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่สำเริง ชื่นอิม และคุณป้าหยกกี ชื่นอิม
 ผู้ซึ่งมีพระคุณอย่างสูงเหลือต่อความเจริญก้าวหน้าของชีวิตของผู้วิจัย

เครือวัลย์ โภมุตแดง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	19
ความสำคัญของการวิจัย	19
ขอบเขตของการวิจัย	20
คำจำกัดความ	20
2. การวิจัยและการค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง	22
3. วิธีดำเนินการวิจัย	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
กลุ่มตัวอย่างประชากร	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	78

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	111
ประวัติการศึกษา	154

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1. สถิติอุบัติเหตุจากรถทางบกบนทางหลวง	10
2. ผลิตภัณฑ์ประชาชาติคำนวณตามราคาปี 2505 ปี 2511-2515 ...	12
3. สถิติการค้าระหว่างประเทศไทยกับ 10 ประเทศอุตสาหกรรม ปี 2509-2510 และเฉลี่ยปี 2509-2513	14
4. นำหนักเฉลี่ยของความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อปัญหาที่สืบเนื่อง จากหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	44
5. นำหนักเฉลี่ยของความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อปัญหาที่สืบเนื่อง จากอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	45
6. นำหนักเฉลี่ยของความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อปัญหาที่สืบเนื่อง จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	46
7. นำหนักเฉลี่ยของความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อปัญหาที่สืบเนื่อง จากหลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	47
8. นำหนักเฉลี่ยของความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อปัญหาที่สืบเนื่อง จากตำราเรียนและอุปกรณ์การสอนวิชาภูมิศาสตร์	48
9. นำหนักเฉลี่ยของความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อปัญหาที่สืบเนื่อง จากการเลือกกิจกรรมและการเตรียมการสอน	49
10. นำหนักเฉลี่ยของความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อปัญหาที่สืบเนื่อง จากการวัดผล	50
11. นำหนักเฉลี่ยของความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาต่อปัญหาที่ สืบเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน	54
12. นำหนักเฉลี่ยของความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาต่อปัญหาที่ สืบเนื่องจากอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ...	56

13.	น้ำหนักเฉลี่ยของความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาต่อปัญหาที่ สืบเนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	57
14.	น้ำหนักเฉลี่ยของความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาต่อปัญหาที่ สืบเนื่องจากหลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	58
15.	น้ำหนักเฉลี่ยของความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาต่อปัญหาที่ สืบเนื่องจากตำราเรียนและอุปกรณ์การสอนวิชาภูมิศาสตร์... ..	59
16.	น้ำหนักเฉลี่ยของความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาต่อปัญหาที่ สืบเนื่องจากการเลือกกิจกรรมและการเตรียมการสอน	61
17.	น้ำหนักเฉลี่ยของความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาต่อปัญหาที่ สืบเนื่องจากการวัดผล	62
18.	น้ำหนักเฉลี่ยของความเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้นต่อปัญหาที่สืบเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน	67
19.	น้ำหนักเฉลี่ยของความเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้นต่อปัญหาที่สืบเนื่องจากหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	69
20.	น้ำหนักเฉลี่ยของความเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้นต่อปัญหาที่สืบเนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..	71
21.	น้ำหนักเฉลี่ยของความเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้นต่อปัญหาที่สืบเนื่องจากหลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้น	72
22.	น้ำหนักเฉลี่ยของความเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้นต่อปัญหาที่สืบเนื่องจากตำราเรียนและอุปกรณ์การสอน วิชาภูมิศาสตร์	73
23.	น้ำหนักเฉลี่ยของความเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้นต่อปัญหาที่สืบเนื่องจากการเลือกกิจกรรมและการ เตรียมการสอน	75

24. น้าหนักเฉลี่ยของความเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อปัญหาที่สืบเนื่องจากการวัดผล 77